

tekst: "Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal met het dorre geschieden?" (v. 31)

Gemeente van Jezus Christus,

Terwijl de wereld gewoon doorgaat, op deze doordeweekse dag, zijn wij samengekomen, om de maaltijd des Heren te vieren. Dat wij dat doen, brengt grote vreugde bij de Here God.

Het brengt vreugde bij God, dat wij zijn ingegaan op de uitnodiging. We zijn genodigd om de verkondiging te horen, en het delen van brood en wijn te vieren.

Onze aandacht wordt vanmorgen gevraagd voor een gedeelte bij Lukas. Allereerst horen we Lukas vertellen dat Jezus opnieuw voor Pilatus wordt gebracht. Maar bij dit tweede verhoor zorgt Pilatus ervoor dat de hogepriesters maar ook het volk getuige zijn van de zaak. Van Pilatus weten we dat het een slappeling was, een pion van Rome, een man die bevelen opvolgde van zijn meerderen, maar die in zijn politiek totaal geen greep had op de dingen die er gebeurden.

Pilatus was ook degene die een belangrijke rol speelde bij de martelaarsdood van Stefanus. Want Pilatus had de steniging van Petrus makkelijk kunnen voorkomen. Maar hij greep niet in. Hij liet het volk beslissen. En op zichzelf klinkt dat heel mooi, dat het volk zelf mag beslissen. Met een mooi woord heet dat Democratie.

Maar als het gaat om een volk, dat opgehitst is, dan is er allang geen sprake meer van democratie, maar dan is er sprake van volkswoede. Pilatus had vanuit zijn machtige positie heel wat kunnen doen om Stefanus van de dood te redden. En Pilatus had heel veel kunnen doen, om Jezus van de dood te redden. Maar hij deed het niet. Tegen beter weten in liet hij eigenlijk het Sanhedrin beslissen. En om de menigte tegemoet te komen, om de volkswoede in bedwang te houden, schonk hij de vrijheid aan Barabbas en leverde Jezus aan hen over. Een lynchpartij, zouden wij zeggen. En volgens de Internationale Mensenrechten zou Pilatus dan te boek moeten staan als een moordenaar.

De verkondiging van deze morgen is n.a.v. een tekst die even verderop staat. Het is een gezegde. En dit gezegde heeft alles te maken, met het handelen van Pilatus.

Het gezegde luidt: Indien zij dit aan het groene hout doen, wat zal met het dorre hout geschieden. En dit zijn woorden van Jezus zelf, die tot een gezegde zijn geworden.

Jezus zegt deze woorden tegen de mensen, die achter hem aanlopen. Tegen de mensen uit de menigte, die zojuist schreeuwden: Kruisig Hem. Jezus zegt deze woorden tegen de dochters van Jeruzalem, de vrouwen die achter hem aan gaan en die over hem huilen en weeklagen. Jezus bedoelt er dit mee: Dat groene hout, dat is de onschuldige. En als de mensen zien, wat het lot is van de onschuldige, hoe erg zal dan niet het lot zijn van de schuldige.

Of andersgezegd: We weten dat het levende groene hout door vuur verteerd kan worden, maar we weten tegelijk dat dor hout nog veel sneller verteerd wordt. En we mogen deze woorden op Jezus zelf toepassen. Als het met Jezus al zo gaat, overgeleverd aan de willekeur van het volk, gelyncht, hoe zal het dan gaan met dit Jeruzalem, van kwaadaardige politici en bedenkelijke religieuze leiders? Als dit al aan het groene hout geschied, wat zal het dorre dan te verduren krijgen.

Eigenlijk komen deze woorden steeds weer terug bij Jezus. Steeds weer in andere vormen. Jezus kiest er immers steeds weer voor om daar te zijn waar het hout al dor geworden is. Zalig de armen van Geest, zalig de onreinen, of zoals Jezus hier zegt: Zalig de onvruchtbaren. Opzienbarende woorden: De kinderlozen, die in Israël beschouwd worden als een tragedie, die verachte vrouwen—zonder—kinderen, die worden door Jezus zaliggesproken!

Jezus is altijd dichtbij het dorre hout, en Hij doet dat in Godsnaam. Maar nu Hij zelf is gekomen op het moment in zijn leven, dat Hij de marteldood in de ogen zal moeten zien, nu beklaagt Hij zich in sterke woorden over deze dorre wereld.

"Als de mensen zo omgaan met het groene hout, hoe zullen ze dan omgaan met het dorre." Het is deze klacht van Jezus, die wij vandaag te horen krijgen, en waarover wij ons moeten bezinnen

vandaag.

Ik denk dat Jezus deze woorden niet in de eerste plaats spreekt over zichzelf. Achteraf mogen wij de woorden wel toepassen op zijn leven. Maar in eerste instantie sprak Jezus deze woorden omdat Hij begaan was met het dorre. Jezus was begaan met die huilende en schreeuwende vrouwen, die achter Hem aan kwamen. Jezus is begaan met de kinderlozen, met de hoeren en tollenaars. Met deze beroemde woorden bepaalt Jezus onze aandacht bij het vele onrecht dat er is, in de wereld. Het onrecht dat kinderloze vrouwen worden gediscrimineerd, het onrecht dat in de dorre vlakke van deze aarde bestaat.

En we leren vandaag opnieuw, dat we dat onrecht in ons eigen hart moeten zoeken, we mogen dat de ander niet in de schoenen schuiven, en we mogen het zeker God niet verwijten, zo van: Waarom doet God niets aan dit onrecht?! Nee, het onrecht dat doen wij elkaar aan. We moeten ons dat goed bewust zijn. Er is in de kerk ook veel onrecht. En misschien is het wel een van mijn stokpaardjes, maar gemeente het is toch waar, dat als er in de kerk onrecht wordt aangedaan, dat er dat toch veel naar de bijbel wordt verwijzen.

Uit deze woorden van Jezus hoor ik ook de bittere teleurstelling. Na zoveel woorden en daden van Gods kant, en dan nog weten de mensen niet beter, dan nog begrijpen ze niet, dat hen het koninkrijk is verkondigd. Jezus is bitter teleurgesteld. Als dit al aan het groene hout geschiedt, wat zal er dan met het dorre gebeuren.

We moeten nog even blijven bij het beeld van het hout. Waarom gebruikt Jezus eigenlijk dat beeld? Zou hij misschien gedacht hebben aan de brandende braambos? Ja, ik denk dat Jezus in gedachten heeft, dat als God Zijn plannen doorzet in deze wereld, dat dat met vuur zal geschieden. En dan mogen we ook denken aan de woorden uit de Openbaring van Johannes, dat het gericht van God zal komen met vuur.

En als het vuur van God komt, dan zal het dorre hout nog sneller verteren. M.a.w. dan zal diegene die een dor geloof heeft, sneller vallen.

Gemeente dit is de belangrijkste reden, dat vandaag aan u het evangelie wordt verkondigd. Het dorre van deze wereld, de mensen wier leven dor en droog is geworden, maar ook ons dorre geloof, over dat alles wil Christus zijn licht laten schijnen. God wi aan het licht brengen, dat Zijn koninkrijk zal komen. En dat koninkrijk van God wordt vandaag zichtbaar in brood en wijn. Met het brood kunnen wij onze dorre lichaam versterken. En met de wijn kunnen we onze dorre geloof weer doen opleven.

Ja, het is immers al in de profetie van Jesaja, dat de weldaden van God ons worden aangezegd: De dorre vlakke der woestijnen, zij zal bloeien als een roos.

Gemeente als we stilstaan bij de dorheid van ons leven en ons geloof, dan mogen we dit woord van Jezus als een levend woord gaan begrijpen. En dan moeten we deze woorden omdraaien, zodat ze tot leven komen. Jezus zegt: Als dit aan het groene hout geschiedt, wat zal dan met het dorre gebeuren.

U mag het omdraaien en zeggen: Ik weet dat mijn leven vaak dor is, hoeveel beter is het om mijn leven te leggen in de schoot van de Levende Heer. Ja, gemeente ik verkondig u een woord van nieuw leven. Uwe dorre bestaan zal bloeien als een roos, als u de genadegaven van God ontvangt en met hart en ziel gelooft in de Opgestane Heer.

Dat is immers ook de reden dat wij deze dag Goede Vrijdag noemen. Jezus is gekruisigd aan het groene hout, aan de boom des levens. Terwijl de joden misschien dachten dat ze hem hadden vastgenageld aan de boom van goed en kwaad, weten wij in ons geloof, dat het de boom des levens is.

Als uw leven zich voltrekt in die kleine plek van licht rondom het kruis, rondom die boom des levens, dan leeft u dicht bij God, en dan kan niets u meer scheiden van Zijn liefde. Geloof dit evangelie, want dit geloof is uw behoud. AMEN

- Meditatie
- Lezing van het lijdensverhaal: LUKAS 23, 33-46

Gemeente van Jezus Christus,

Waarom is deze avond zo anders dan alle andere avonden? Omdat God ons leven wil beheersen. Daarom klinkt in deze avond de geschiedenis van de smadelijke kruisiging van onze Heer en Heiland Jezus Christus. Dat is de geschiedenis die bij deze dag hoort, een wrede geschiedenis op deze Goede Vrijdag.

Aan deze woorden van Lukas zouden wij eigenlijk niets meer moeten toevoegen. Ze spreken voor zichzelf. De woorden zijn kort maar krachtig. Er wordt niet om de waarheid heengedraaid.

Bij enkele momenten uit deze geschiedenis wil ik nog samen met u stilstaan. Niet om er zonnig nog iets aan te willen toevoegen, maar meer om de woorden in uw hart te gieten, en om op die wijze de dankbaarheid in uw hart te doen toenemen. Want ondanks alles, of misschien wel dankzij alles, noemen wij deze dag een Goede Vrijdag.

Enkele momenten uit deze geschiedenis.

'En het volk stond erbij en zag toe.' Hopelijk vergaat het u niet zo. Hopelijk is deze dag, deze Goede Vrijdag in uw leven een beslissende dag, een dag waarop de band met God is versterkt en bevestigd. Als u toch voelt in uw hart: Ik ga dan wel naar de kerk, maar ik voel me alleen maar een toeschouwer, dan is het goed om bij jezelf na te gaan waar dat aan ligt. Voel je je niet betrokken uit onverschilligheid? Of zijn de vragen van het leven je te moeilijk en te zwaar? Er kunnen vele redenen zijn.

Maar dat volk dat toezag bij de kruisiging van Jezus zal vooral ook de schuld hebben gevoeld. De schuld dat door hun eigen toedoen deze man gekruisigd is. En een groot deel van het volk zal er met genoeg naar gekeken hebben, net als de overpriesters, die er met hoongelach naar stonden te kijken, naar die kruisiging.

Nog een ander moment uit deze geschiedenis:

'De soldaten kwamen dichterbij om Jezus te bespotten en brachten Hem zure wijn.'

Er is vandaag in onze gemeente wijn rondgedeeld, klare heldere wijn. De wijn van het koninkrijk. Het koninkrijk is immers een heldere zaak, het is volkomen helder en duidelijk, wat Gods bedoeling is met deze wereld en met ons leven. Het is heldere, klare wijn.

Gemeente, zouden wij kunnen voorkomen, dat de wijn die vandaag is rondgedeeld uiteindelijk zure wijn zal worden? En hoe kunnen we dat voorkomen? Kunnen we voorkomen dat we een bittere nasmaak overhouden aan deze Goede Vrijdag?

Allereerst moeten we dan zeggen, dat we ernst moeten maken met het evangelie in ons leven. In een van de vespers hebben we tegen elkaar gezegd: Ons leven moet niet een leugen worden, ons ja moet ja zijn, ons nee nee. Als het gaat om de zaak van God, om het koninkrijk van recht en vrede, dan mogen wij niet wijken, maar dan moeten we met moed en kracht achter hem aan gaan, ernst maken met het evangelie.

Want nogmaals het koninkrijk is niet alleen een zaak van innerlijke emotie en persoonlijke betrokkenheid, nee, het koninkrijk omvat alle delen van de wereld en van ons leven.

Ernst maken met het evangelie, dat is: Ervoor zorgen dat ons leven niet tot een leugen wordt.

Weet u wanneer wijn zuur wordt. Dat is als je de fles hebt ontkurkt en je hebt eruit gedronken, en dan doe je de kurk er weer een beetje en en je zet de fles weg in een hoekje.

Als je zo met je geloof omgaat, dan gebeurt er precies hetzelfde. Als je je geloof een beetje beleeft, en je doet er zachtjes maar weer een kurk op en dan zet je je geloof maar weer voor een paar dagen in de kast, dan ben je niet goed bezig. Dan wordt die wijn van deze Goede Vrijdag langzamerhand tot zure wijn.

En nog een derde moment uit deze geschiedenis: We lezen:

'Anderen heeft hij gered, laat Hij nu zichzelf redden.'

Zo denken de mensen over Jezus. En zo denken wij ook vaak over God. Anderen heeft Hij gered, dat kunnen we lezen in de bijbel, maar waarom kan Hij dan nu niet Zijn koninkrijk laten aanbreken.

Zo denken wij vaak over God. Dat Hij geen macht heeft om invloed uit te oefenen op ons leven.

Even verderop staat nog zo'n stekelige opmerking:

'Als Gij werkelijk een koning zijt, red dan uzelf.'

En zo zeggen we tegen God: Als jij werkelijk bestaat, als je werkelijk een machtig God bent, laat dat dan zien, en verlaat ons niet, maar toon uw kracht en uw macht. Zo hadden de mensen Jezus ook behandeld: Als je werkelijk een koning bent, als God je werkelijk gestuurd heeft, redt dan jezelf van de dood.

Er zijn nog andere momenten in deze geschiedenis. Een heel bijzonder moment is, als Jezus zelf het woord neemt en zegt:

'Voorwaar ik zeg u, heden zult gij met mij in het paradijs zijn. Er staat heden. Vandaag nu. Ja, hoe onbegrijpelijk dat misschien ook is. Wat Jezus bedoelt, dat is, dat als wij maar zicht houden op Gods toekomst, als wij maar het paradijs voor ogen houden in ons geloof, dan zijn wij in zekere zin al in het paradijs. Als u vandaag de kern van het evangelie belijdt, dan bent u vandaag al in het paradijs. Het moet voor die moordenaar die daar naast Jezus hing, een indrukwekkend woord zijn geweest. Hij, in het paradijs.

Waarom is deze avond zo anders dan alle andere? Omdat dit een hartverscheurende avond is. Want in de laatste momenten van deze geschiedenis horen we dat de duisternis over de aarde valt. Niet in de avond, maar op klaarlichte dag wordt de aarde overvallen door diepe duisternis. Zoals ons leven op klaarlichte dag overvallen kan worden door diepe duisternis. Duisternis en Godverlatenheid maken deze avond tot een hartverscheurende avond. Maar ook letterlijk hartverscheurend.

Want het hart van Israel is de tempel. En als de duisternis valt, dan scheurt het voorhang van de tempel. Het heilige der heilige wordt zichtbaar voor iedereen. Voor de joden een schande, maar voor God een vreugde. Dat het heilige der heilige voor iedereen zichtbaar wordt. Dat was ook de bedoeling van de Heer. Dat het geheim en het mysterie van het geloof zichtbaar werd, voor Jood en griek, voor man en vrouw, voor levenden en doden.

Maar het diepste moment van deze avond is als Jezus zegt:

'Vader, in uw handen beveel ik mijn geest.'

Dat is de overgave. Jezus had zijn leven uit de hand van God ontvangen als een gave. En midden in dat leven had hij gemerkt, dat dat tijdelijke leven dikwijls een opgave is. Maar nu is er de overgave. En met deze woorden wil Jezus als het ware zeggen: Jij God de Vader, Jij mag voortaan zorg dragen voor mijn geest. Heel mijn leven zul je moeten aanvaarden. Ik geef het aan U over!

En de scharen deinsen terug, uit vrees voor dit indrukwekkende schouwspel.

Maar het mooie van deze tijd is, gemeente, dat wij niet terugdeinsen. Wij scharen ons dichtbij al deze momenten, en gebeurtenissen. Wij willen er deel aan hebben, en ook wij willen zover komen, dat wij ons leven aan God kunnen overgeven.

Ook wij aanvaarden het leven hopelijk als een gave. Ook wij weten dat dit tijdelijke leven vaak een opgave is. Maar onze hoop en verwachting is, dat er ook in ons leven dat moment zal zijn van overgave. In uw handen beveel ik mijn geest.

Gemeente, ik hoop dat deze avond inderdaad anders is dan alle andere. Ik hoop dat u op deze dag weer verder bent gekomen op de weg van uw leven, op weg naar God. Ik hoop dat het geloof en het evangelie in uw leven zal zijn als klare wijn. Ik hoop dat u de voorsmaak van het paradijs zult proeven, in het leven van Jezus. Ik hoop ook dat het hartverscheurende van deze avond u bij zal blijven. Zoals alle hartverscheurende gebeurtenissen ons bijblijven. Maar ik hoop dat ook in uw leven het heilige der heilige zichtbaar zal zijn, dat uw leven een getuigenis is van de Opgestane.

Het is nog geen Pasen. Nu nog blijven wij wachten. Er rest ons nog een Stille Zaterdag. Maar Jezus' overgave is tegelijk de gave van nieuw leven. Opstandingsgeloof.

In deze avond mag de dankbaarheid in uw hart niet ontbreken, want God heeft grote dingen gedaan. Het offer van Christus was immers een offer der dankbaarheid. AMEN

Meditatie bij Lukas 23, 50-56a

Broeders en zusters,

De vrouwen zijn Jezus gevolgd, niet alleen tot aan zijn laatste adem, maar zelfs tot aan het graf. Het was bij uitstek een taak voor vrouwen, om te zorgen voor een overledene en te rouwen bij de begrafenis.

Wat mij treft in deze verzen uit Lukas is, de grote zorg waarmee de vrouwen de begrafenis voorbereiden. Alles moet precies zo gaan, zoals het hoort, met liefde, met eerbereiding, met eerbied.

Op dit moment van afscheid is de verbittering van de omstanders over wat ze Jezus hebben aangedaan, naar de achtergrond geraakt. Wat nu belangrijk is, is dat er goed afscheid genomen wordt.

Bij het balsemen van Jezus' lichaam maken de vrouwen traditioneel gebruik van specerijen en mirre. Vooral het mirre, en dan in oesdervorm, wordt gebruikt om het lichaam te balsemen. Maar het mirre is ook afkomstig uit eerdere dagen. In vroege vorm werd de mirre gebruikt voor de zalving van de Koning. Daarnaast zijn er de specerijen, die tot doel hebben om de geur van de dood op een afstand te houden. Maar daarnaast ook specerijen om een welriekende geur te doen opstijgen naar de hemel.

Vol met symboliek zitten deze begrafenisrituelen. Symboliek van hemel en aarde. Het is dankzij deze symbolen, dat de vrouwen hun taak kunnen volbrengen. Zij staan bij deze begrafenis niet met lege handen, zij kunnen iets tastbaars doen. En hoe belangrijk dat is merkt men ook bij begrafenislessen, wanneer geliefden iets tastbaars doen, en symbolen daarbij gebruiken.

De symbolen maken de harde werkelijkheid iets draaglijker.

Ons geloof in de goede God moet overvloeden van symbolen. Wij hebben er vaak nog een tekort aan. Tijdenlang waren symbolen uit den boze. Maar steeds weer komen ze gelukkig terug. Want hoe anders kunnen wij spreken over de goede God, dan in symbolen. In gewone woorden is Hij nauwelijks te vatten, maar in symbolen kunnen we Hem zien en herkennen.

Zo herinnert de mirre aan de zalving van de Koning.
En dan zegt ons geloof: Jezus de Koning van de wereld.
En de specerijen herinneren ons aan de geur van de dood.
En dan zegt ons geloof: Jezus overwint de dood, liefde is sterker dan de dood.
De vrouwen herinneren ons aan de zorg voor de overledenen.
En dan zegt ons geloof: Ze zijn in bij God in goede handen.

Deze stille zaterdag herinnert ons aan de toewijding en de liefde van Jezus familie en vrienden.
En dan zegt ons geloof: Met toewijding en liefde, kunnen we door het leven en door het sterven heen trekken.

De evangelielezing van vanavond herinnert ons ook aan de de dag die zal komen, want we lezen: het was voorbereiding op de sabbat.

Die nieuwe dag zal komen, na de wonderlijke Paasrucht die ons te wachten staat, de nieuwe dag, die Jezus naam draagt: Pasen, Leven, Licht.

God zal ons die nieuwe dag geven. Die hoop weg al ons leed verzachten! AMEN